

Pedagogisch beoordelingskader richtlijnen

Handreiking beoordeling richtlijnen

Hartelijk dank dat u bereid bent om namens de NVO commentaar te leveren op deze richtlijn. Er worden veel vakinhoudelijke richtlijnen ontwikkeld waarbij (ortho)pedagogen betrokken zijn, zowel in de jeugdhulp en jeugdbescherming, de GGZ, jeugdgezondheidszorg als in de VG sector. De NVO werkt regelmatig mee aan de ontwikkeling, becommentariëring en autorisatie van deze richtlijnen. Betrokkenheid en input van onze NVO-leden in de ontwikkeling en beoordeling van richtlijnen is zeer wenselijk. U bent immers degene die in de praktijk met de richtlijnen werkt en heeft daardoor zicht op wat wel en niet werkt.

Nadat we uw commentaar ontvangen hebben zullen we dit gebundeld met de input van andere leden terugsturen naar de ontwikkelaar. Wij zullen u waar mogelijk ook informeren over de wijze waarop uw commentaar verwerkt is in de definitieve versie van de richtlijn.

In onderstaande handreiking schetsen we u een NVO-kader om u handvatten te bieden voor de beoordeling van de richtlijn.

Wat zijn richtlijnen?

Een richtlijn is gericht op de professional met als doel het verbeteren en borgen van de kwaliteit van zorg. Richtlijnen zijn normatief in die zin dat ze aanbevelingen doen over wat gewenst handelen is en proberen ongewenste variatie in het professionele handelen te voorkomen.

Een richtlijn is een bundeling van kennis en onderzoek over een bepaald vraagstuk. Een richtlijn is gebaseerd op wetenschappelijk onderzoek (evidence based) en op expertise en ervaringen van professionals en cliënten (practice based). Een richtlijn bevat veel informatie en is vaak een 'berg tekst', maar het voordeel daarvan is dat professionals niet zelf in allerlei artikelen over het betreffende vraagstuk hoeft te grasduinen.

Richtlijnen zijn vakinhoudelijke en geen juridische instrumenten, maar ze hebben wel juridische betekenis. Daarvoor moet de richtlijn allereerst door de NVO worden geautoriseerd. Hiermee wordt een richtlijn onderdeel van de professionele standaard en moeten leden zich ertoe verhouden. Daarbij geldt het principe 'pas toe of leg uit'. De juridische betekenis van een richtlijn hangt ook af van de praktische bruikbaarheid. De richtlijn moet bijvoorbeeld niet te vaag of te algemeen gesteld zijn, maar dient nauwkeurig aan te geven waarop hij betrekking heeft, zonder zo 'dichtgetimmerd' te zijn dat er weinig of niets van de eigen verantwoordelijkheid van de professional overblijft.

De NVO wil dat richtlijnen aansluiten op onze pedagogische visie, waarbinnen onder andere de volgende thema's een centrale rol vervullen:

- Preventief handelen;
- Normaliseren (van opvoedingssituaties)
- Systeemgericht werken, de context betrekken;
- voorkomen van onnodige labelling ('normaliseren');
- Verbinding met andere werkgebieden en/of samen met andere hulp- en zorgverleners.

U kunt met behulp van dit beoordelingskader richtlijnen toetsen. Wij hopen dat richtlijnen op deze manier nog consistentier gaan voldoen aan wat de NVO belangrijk vindt en het handelen van professionals die ermee werken dus nog meer 'pedagogisch verantwoord' wordt.

Raamwerk beoordeling richtlijnen

Pedagogische visie

Criteria	Indicatoren
<i>Systeemgericht</i>	<ul style="list-style-type: none"> Het kind wordt benaderd vanuit het perspectief van de omgeving: het opvoedingssysteem al dan niet ingebed in een groter geheel. Naast de directe omgeving, gaat het ook om het betrekken van school, begeleiders en andere beroepsopvoeders. Er is nadrukkelijk aandacht voor de systemische aspecten en de werking daarvan binnen de pedagogische relatie en de interacties tussen betrokkenen. De wederzijdse, transactionele beïnvloeding tussen het kind, de opvoeder(s) en de omgeving staat centraal.
<i>Ontwikkelings- en veranderingsgericht</i>	<ul style="list-style-type: none"> Er wordt veranderingsgericht gedacht en er is oog voor de veranderbaarheid bij het cliëntsysteem en de omgeving. Het gedrag dat wordt beschreven in de richtlijn is gericht op veranderen, het opheffen van stagnaties en het scheppen van kansen binnen de opvoedings- of onderwijsleersituatie.
<i>Normaliseren</i>	<ul style="list-style-type: none"> De focus ligt op normaliseren van de situatie. Er wordt gedacht vanuit mogelijkheden met aandacht voor het maatschappelijke functioneren/participeren, en minder op de stoornis/functiebeperking zelf met zijn beperkingen. Uitgangspunt is niet per definitie de DBC systematiek.

Doel, status en bruikbaarheid

Criteria	Indicatoren
<i>Rol</i>	<ul style="list-style-type: none"> De rol van de (ortho)pedagoog wordt duidelijk beschreven in de richtlijn en is voldoende helder.
<i>Doel</i>	<ul style="list-style-type: none"> De doelstelling van de richtlijn wordt duidelijk beschreven en is helder voor u als (ortho)pedagoog.
<i>Bruikbaarheid</i>	<ul style="list-style-type: none"> De adviezen die uit de richtlijn voortvloeien zijn bruikbaar in de dagelijkse praktijk voor u als (ortho)pedagoog.
<i>Verantwoordelijkheid</i>	<ul style="list-style-type: none"> De adviezen die uit de richtlijn voortvloeien liggen binnen de verantwoordelijkheid van de (ortho)pedagoog.
<i>Praktische toepasbaarheid</i>	<ul style="list-style-type: none"> De aanbevelingen zijn voldoende toepasbaar in de dagelijkse praktijk van de (ortho)pedagoog.
<i>Herkenbaarheid</i>	<ul style="list-style-type: none"> De geschetste situatie in de richtlijn is herkenbaar voor u en de aanbevelingen zijn te vertalen naar de dagelijkse praktijk van u als (ortho)pedagoog.